

VILNIAUS UNIVERSITETO
VERSLO MOKYKLA

KURSINIŲ DARBŲ RAŠYMO
METODINIAI NURODYMAI

Bakalauro programa

Vilnius, 2016

Recenzavo:

Doc. dr. Gindra Kasnauskienė

Redaktorė:

Danė Rasimavičienė

Autorius:

Doc. dr. Neringa Minkevičienė
Vilniaus universiteto Verslo mokykla

Pritarta:

naudoti metodinius darbus
Vilniaus universiteto Verslo mokyklos Tarptautinio verslo bakalauro studijų programos
komiteto

Turinys

Įvadas.....	3
1. Kursinio darbo tikslai.....	4
2. Rengimo etapai.....	5
2.1. Temos pasirinkimas	5
2.2. Literatūros paieška	5
2.3. Literatūros studijavimas.....	6
2.4. Plano sudarymas	6
2.5. Teksto rašymas.....	7
3. Kursinio darbo struktūra.....	8
4. Darbo apipavidalinimas.....	12
5. Darbo gynimas.....	13
Priedai (apipavidalinimo pavyzdžiai).....	14

Įvadas

Kursinis darbas – tai savarankiškas studento darbas, parodantis jo teorines žinias ir įgūdžius nagrinėti pasirinktą problemą. Darbai rašomi pagal atitinkamą studijų programą padedant dalyko dėstytojams - darbo vadovams.

Šių metodinių nurodymų tikslas – glaustai pateikti kursinių darbų rengimo gaires VU VM bakalauro studijų pakopos studentams.

Pagrindiniai šios metodinės priemonės uždaviniai:

- 1) padėti studentams suprasti pagrindinius reikalavimus, keliamus kursiniams darbams;
- 2) parodyti kursinio darbo rašymo etapus, loginę atskirų darbo dalių ryšį bei joms keliamus reikalavimus;
- 3) patarti, kaip surasti ir studijuoti, analizuoti literatūrą bei kitus šaltinius;
- 4) supažindinti su darbo ir jame esančių lentelių, paveikslų apipavidalinimo tvarka, bibliografiniu literatūros įforminimo reikalavimu;
- 5) informuoti, kokia yra darbo vertinimo tvarka.

Rengiant Kursinių darbų metodinius nurodymus ir siekiant suderinti juos su kitų Lietuvos ir užsienio mokymo įstaigų reikalavimais buvo vadovaujama Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos rekomendacijomis tyrėjams bei VU Ekonomikos ir Komunikacijos fakultetų kursinių darbų metodiniais nurodymais. Siekiant išlaikyti reikalavimų tęstinumą rašant baigiamuosius darbus, buvo remtasi G.Kasnauskienės „Baigiamųjų darbų rašymo metodiniais nurodymais“, kuriems VU VM bakalauro ir magistro studijų programų komitetai pritarė 2008 m. balandžio 28 d.

1. Kursinio darbo tikslai

Kursinis darbas - savarankiškas studento darbas, kurį rašydamas studentas turi įgyti mokslinio ir analitinio darbo įgūdžių. Jis privalo išmokyti:

- surasti ir pasirinkti reikiamą pasirinktos temos literatūrą;
- surinkti statistinius duomenis ir juos analizuoti;
- kelti problemas ir jas spręsti, lygindamas įvairių autorių nuomones;
- sieti teorines žinias su praktine situacija;
- aiškiai reikšti mintis laikydamasis kalbos kultūros reikalavimų;
- aiškiai pateikti išvadas kaip loginę darbo tąsą;
- apipavidalinti darbą pagal šiuose metodiniuose nurodymuose keliamus reikalavimus;
- reikšti mintis nagrinėjama tema raštu ir žodžiu.

Kursiniai darbai pagal pobūdį gali būti:

- aprašomieji arba istoriniai-apžvalginiai (empiriniai);
- taikomieji (praktinio pobūdžio).

I ir II kurso bakalauro studijų studentai dažniausiai rašo aprašomojo arba apžvalginio pobūdžio darbus. Juose, remdamiesi literatūra ir antrinės informacijos duomenimis, aprašo ir vertina atskirų autorių nuomonę nagrinėjama tema, analitiškai apžvelgia ekonominių reiškinių ir procesų kitimą. Studentas privalo pateikti ir savo nuomonę nagrinėjamoju klausimu.

Kursiniam darbui keliami reikalavimai:

- aktuali, šiuolaikiška tema ;
- atspindintis darbo temą ir logiškas turinys;
- dėstymas be gramatinių ir redakcinio pobūdžio klaidų;
- įvade aiškiai suformuluotas darbo tikslas ir uždaviniai;
- dėstyme išspręsti įvade iškelti uždaviniai;
- darbe panaudoti pasirinktą problemą analizuojantys Lietuvos ir užsienio autorių darbai;
- dokumentuota naudota medžiaga ir šaltiniai;
- išvados atsako į įvade iškeltus klausimus;
- darbas įformintas pagal reikalavimus.

III ir IV kurso bakalauro darbai turi analizuoti atskirų rinkos subjektų problemas, t.y. turi būti praktinio pobūdžio. Juose keliami, nagrinėjami ir vertinami konkretūs rinkodaros, vadybos klausimai, formuluojama reiškinių prognozė, t.y. ieškoma pasirinktos temos problemų sprendimo. Darbe turi atsispindėti ne tik studento gebėjimas naudotis studijų metu įgytomis žiniomis, bet ir praktiškas jų taikymas bei gilinimas. Be jau paminėtų, aukštesniojo kurso darbai turi atitikti ir šiuos reikalavimus:

- darbas skirstomas į teorinę ir praktinę dalis;
- praktinė dalis logiškai siejasi su teorine dalimi;
- darbo pabaigoje pateikiamos ne tik išvados, bet ir, remiantis analizuotais duomenimis, siūlymai;
- gausnis nei žemesniųjų kursų darbuose naudotos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas.

2. Rengimo etapai

2.1. Temos pasirinkimas

Galimų kursinių darbų temų sąrašą pateikia kursiniam darbui vadovaujantys VU VM dėstytojai. Studentas privalo iš šio sąrašo pasirinkti jam labiausiai priimtina temą. Temos pasirinkimo kriterijai galėtų būti:

- studento polinkis - nagrinėti teorinius klausimus ar spręsti praktines problemas, analizuoti faktinius duomenis;
- anksčiau sukaupta medžiaga vienu ar kitu klausimu;
- galimybė rasti literatūros ir kitų šaltinių;
- galimybė susieti kursinio darbo temą su kasdieniniu darbu (vakarinių grupių studentams).

Renkantis temą patartina galvoti apie jos tęstinumą. Labai gerai, jei pirmame kurse parašius aprašomojo teorinio pobūdžio darbą, toliau studijuojant gilinamasi į pasirinktą temą: ji konkretinama, priartinama prie praktinio darbo specifikos, sprendžiami įvairūs projektų kūrimo, situacijų analizės uždaviniai. Pvz., apgalvotai pasirinkta ekonomikos teorijos kursinio darbo tema (ekonomikos teorija - visų kitų disciplinų „stuburas“) galėtų tapti bakalauro ar magistro baigiamojo darbo teoriniu pagrindu.

Studentas gali kursinio darbo temą pasiūlyti ir pats, tačiau jis turėtų turėti svarių argumentų, įrodančių, kad darbas bus savarankiškas, aktualus, atitiks studijuojamojo dalyko turinį, ir gauti vadovaujančio darbo rašymui dėstytojo sutikimą.

Tema, kurią pasirenka studentai, rašymo metu gali būti tikslinama, t.y. temos pavadinimas gali keistis.

2.2. Literatūros paieška

Didelė dalis studentų nebūna susipažinę su tyrimo objektu, todėl literatūros ir šaltinių ieškojimas turėtų vykti keliais etapais.

- Pirmasis etapas - vadovėlių, enciklopedijų, žinytų apžvalga. Remdamasis fundamentaliąja literatūra, studentas turi išsiaiškinti, kokia yra darbo esmė, pagrindinės kategorijos. Tai leis numatyti pagrindinius darbo klausimus, darbo struktūrą ir jo ribas. Fundamentalią literatūros apžvalga yra prielaida sudaryti pirmąjį darbo planą, leisiantį kryptingai tęsti specializuotos mokslinės literatūros paiešką.
- Antrasis etapas - mokslinės literatūros paieška. Literatūrą galima rinkti keliais būdais. Kadangi jau bus žinomi pagrindiniai klausimai, kuriuos teks nagrinėti darbe, literatūros galima ieškoti pagal teminį katalogą. Jei žinomi temą nagrinėjantys autoriai, literatūros paieškos vyksta naudojantis abėcėliniu katalogu. Visų pirma reikėtų surasti Lietuvos autorių darbus. Daugelį Lietuvos mokslininkų naujausių publikacijų galima rasti žurnaluose „Ekonomika“, „Socialiniai mokslai“, „Pinigų studijos“, „Vadyba“ ir kt.
- Trečiasis etapas - užsienio šalių mokslininkų publikacijos. Didelių galimybių ieškant jų darbų suteikia internetas. Internetu galima užsisakyti literatūrą iš kitų šalių.

Naujausių užsienio mokslininkų darbų galima rasti tarptautinių duomenų bazėse VU bibliotekos tinklalapio skyrelyje „Prenumeruojamos duomenų bazės“.

- Duomenų, kurių reikia nagrinėjamiems klausimams pagrįsti, rinkimas. Paprastai, rašant kursinį darbą, naudojami antriniai šaltiniai, t.y. įmonių ir organizacijų surinkti duomenys, statistinės, finansinės ataskaitos. Pagrindinis oficialiosios statistikos šaltinis Lietuvoje – Statistikos departamentas (žr.: www.stat.gov.lt). ES šalių rodiklių galima rasti Eurostato duomenų bazėje (www.europa.eu.int/comm/eurostat/). Aukštesniuose kursuose patartina darbą rašyti naudojant pirminius šaltinius – originalius paties autoriaus anketavimo būdu surinktus duomenis. Tačiau pirminių duomenų rinkimas trunka ilgai ir brangiai kainuoja, todėl jis dažniausiai naudojamas tik bakalauro baigiamajame darbe ir magistro studijose.

Renkant medžiagą reikėtų vengti publicistinės literatūros, kuri dažnai yra paviršutiniška ir ne visada tiksliai įvertina ekonomines ir verslo problemas. Dažni teoriniai ir statistiniai netikslumai ir internete skelbiamoje medžiagoje. Darbas turi remtis oficialiais statistiniais šaltiniais ir mokslinėmis publikacijomis.

2.3. Literatūros studijavimas

Skaitant atrinktą literatūrą patartina konspektuoti su tema susijusią medžiagą, pasidaryti skaitmenines medžiagos kopijas, užsirašyti bibliografinį šaltinio aprašą, kurio prireiks rašant darbą. Šiuo etapu studentas turi mokytis ir išmokti dirbti su knyga, rasti klausimo esmę, t.y. svariausius teiginius, argumentus, perpasakoti juos savais žodžiais.

Dalis surinktos medžiagos gali pasirodyti netinkama jūsų temai, todėl jos teks atsisakyti. Literatūros gausa dar nerodo darbo kokybės.

Naudotinos literatūros kiekis negali būti tiksliai numatytas. Jis priklausys nuo nagrinėjamos temos platumo ir esamo publikacijų kiekio .

2.4. Plano sudarymas

Išstudijavus literatūrą, sudaromas pradinis plano variantas, kuris, suderinus tai su darbo vadovu, dažnai tobulinamas: papildomas naujais klausimais, atsisakoma kai kurių plano dalių. Apgalvotas ir logiškas kursinio darbo planas padeda išlaikyti darbo nuoseklumą, nenukrypti į neesminių klausimų analizę.

Kursinio darbo planą turėtų sudaryti:

- įvadas;
- 3-5 pagrindiniai darbo skyriai;
- išvados ir siūlymai;
- literatūros sąrašas;
- priedai (jei tokie reikalingi).

Paprastai skyriai skaidomi į poskyrius, o šie į skyrelius. Toks sudėtinis planas padeda išlaikyti nuoseklesnę darbo struktūrą. Poskyriai turėtų detalizuoti skyrius, o skyreliai - poskyrius, todėl poskyrių pavadinimai neturėtų kartoti skyrių pavadinimų, o skyrelių - poskyrių.

2.5. Teksto rašymas

Paprastai vieno darbo varianto nepakanka. Pirmasis variantas yra tobulinamas, taisomas, papildomas ir pan.

Rašant kursinį darbą turi būti laikomasi moksliniam darbui keliamų reikalavimų:

- negalima paraidžiui nurašinėti kito autoriaus teksto – jis turi būti perpasakotas savo žodžiais. Svarbiausi teiginiai gali būti cituojami, bet citatos turi būti lakoniškos ir turėti nuorodas (išnašas);
- reikia vengti abstrakčių teiginių, tokių kaip: „kai kas teigia...“, „kai kurie autoriai mano...“. Visais atvejais išnašose turi būti nurodyti teiginių autoriai ir jų darbai bei puslapiai, kuriuose yra ši informacija;
- teorinėje dalyje būtina atskleisti atskirų autorių nuomonių skirtumą vienu ar kitu klausimu. Studentas turi išreikšti ir savo nuomonę arba paremti vieną iš jau išsakytųjų, argumentuodamas šį pasirinkimą;
- nepakanka aprašyti faktų – būtina pakomentuoti jų atsiradimo ar kitimo priežastis;
- statistinė medžiaga turi iliustruoti teorinius teiginius. Priklausomai nuo duomenų specifikos ir darbo tikslų ją geriausia pateikti arba lentelių, arba grafikų, arba diagramų (paveikslų) forma .
- jei lentelės paimtos iš statistinių žinynų, jos turi būti komentuojamos ir turėti nuorodas. Autoriaus indėlių atspindi paties studento sudarytos lentelės ir atliktas skaičiavimas. Tokiu atveju nuorodoje rašoma: „Lentelė sudaryta autoriaus, remiantis ...“;
- darbo kokybę gerina ir suteikia naujumo autoriaus sudarytos loginės schemas, diagramos, analizuojamai faktinei medžiagai iliustruoti nubrėžti grafikai. Jie irgi turi būti komentuojami (pvz., „iš grafiko matyti ...“) bei turėti nuorodą į autorystę;
- darbe turi būti naudojamos tik visuotinai priimtinos santrumpos. Aprobautų ir paplitusių žymenų (pvz.: Lt, ES, AB) tekste aiškinti nereikia. Tačiau jei darbe dažnai kartojami autoriaus sukurti ilgi ar gerai žinomi pavadinimai, galima juos keisti trumpiniais. Pirmą kartą pavartotą santrumpą būtina skliaustuose iššifruoti – paaiškinti;
- kursinis darbas turi būti parašytas sklandžia lietuvių (anglų grupėse – anglų) kalba, be pasikartojimo, gramatinių klaidų. Jei naudojami užsienio autorių darbai, reikia atkreipti dėmesį į jų vertimo kokybę;
- neturėtų likti korektūros klaidų.

Studentas, rašydamas kursinį darbą, visais neaiškiais metodiniais ir dalykiniais klausimais konsultuojasi su vadovu. Vadovas:

- neteikia studentui parengto problemos sprendimo – jis tik pataria, kokiais keliais eiti ją sprendžiant;
- pritaria arba nepitaria darbo temos ir plano tikslinimui;
- skaito pirmąjį darbo redakciją ir teikia pastabas;
- vertina galutinio darbo varianto lygį ir rekomenduoja ginti.

Už kursiniame darbe teikiamos medžiagos analizės savarankiškumą, skaičiavimo, įforminimo teisingumą, daromas išvadas bei siūlymus atsakingas tik studentas.

Neleistinas studento nesąžiningumas, plagjavimas (kitų autorių minčių pasisavinimas be nuorodų į šaltinį), sąmoningas faktinės medžiagos iškraipymas.

Radus tokių pažeidimų darbo ginti neleidžiama ir gali būti svarstomas studento šalinimo iš mokyklos klausimas.

3. Kursinio darbo struktūra

Kursinio darbo sudedamosios dalys:

- antraštinis lapas;
- turinys;
- įvadas;
- dėstymas (pagrindinė darbo dalis);
- išvados ir siūlymai;
- literatūros ir kitų šaltinių sąrašas;
- priedai;
- santrauka užsienio kalba (III, IV kurso studentams). Anglų kalba parašytame darbe santrauka rašoma lietuvių kalba.

Darbo apimtis priklauso nuo to, keli yra darbo autoriai. Kursinį darbą rašo du – keturi studentai. Darbo apimtis – 25 - 50 puslapių (be priedų).

Kursiniam darbui vadovaujantis dėstytojas, priklausomai nuo darbo pobūdžio, gali šiuos reikalavimus patikslinti.

Antraštiniame puslapyje nurodomi aukštosios mokyklos, autorių bei baigiamojo darbo rekvizitai (žr. 1 priedą)

Nors ir nenumerojamas, tai pirmasis kursinio darbo puslapis. Žemiau išvardintu nuoseklumu jame nurodomi:

- pilnas VU VM pavadinimas;
- kursinį darbą rašančių studentų vardai, pavardės (pagal abėcėlę), studijų forma (dieninė, iššėstinė), kursas ir grupė;
- kursinio darbo temos pavadinimas ta kalba, kuria rašomas darbas;
- dalykas, kurio kursinis darbas rašomas;
- darbo vadovo mokslinis laipsnis, pedagoginis vardas, vardas ir pavardė;
- rašymo vieta (miestas) ir data (metai).

Turinys rašomas antrajame kursinio darbo puslapyje – jame atskleidžiama darbo struktūra. Planas, pagal kurį buvo rašomas darbas, jį patikslinus, tampa turiniu (žr. 2 priedą).

Turiniui keliami reikalavimai:

- turinys numeruojamas arabiškais skaitmenimis. Kiekviena smulkesnė dalis: poskyris, skyrelis – turi atitinkamo stambesnio skyriaus numerį, praplėstą papildomu skyrelio ir poskyrio numeriu (žr. 2 priedą);
- turinyje turi būti nurodytas kiekvieno skyriaus, poskyrio ir skyrelio pradžios puslapis;
- skyrių, poskyrių, skyrelių pavadinimai tokie pat, kaip ir darbe;
- skyriuje – poskyrių, poskyryje – skyrelių turi būti ne mažiau kaip du;
- įvadas, išvados, literatūros ir kitų šaltinių sąrašas bei priedai turinyje nenumerojami;
- poskyryje neturėtų kartotis skyriaus, o skyrelyje - poskyrio pavadinimas;
- neleistina, kad vienas iš darbo skyrių ar poskyrių kartotų kursinio darbo pavadinimą.

Įvadas – labai svarbi kursinio darbo dalis, jo vizitinė kortelė. Turinyje jis neturi atskiro pavadinimo.

Apimtis – 1-2 puslapiai.

Įvadas turi būti parašytas taip, kad jį skaitant susidarytų nuomonė apie visą darbą. Jį rekomenduojama rašyti pabaigus kursinį darbą, kai visiškai aiški darbo struktūra ir nagrinėjamos problemos. Įvade turėtų būti aptarti tokie klausimai:

- kursinio darbo temos pasirinkimo motyvai;
- temos aktualumas;
- temos išnagrinėjimo lygis teoriniu ir praktiniu požiūriu;
- aiškiai ir trumpai suformuluotas pagrindinis temos tikslas, nusakantis pasirinktą temos objektą;
- paaiškinta, kokie uždaviniai keliami užsibrėžtam tikslui pasiekti, kokios problemos bus sprendžiamos. Jų neturėtų būti daug (3-5);
- apžvelgta naudota literatūra ir kiti šaltiniai;
- nusakyta, kokie tyrimo metodai buvo taikyti;
- nurodyta, su kokiais sunkumais susidūrė autorius, rašydamas darbą, kokius klausimus dar vertėjo nagrinėti ir kodėl to nebuvo padaryta.

Kursinį darbą rašo keli studentai, todėl įvade turi būti nurodytas kiekvieno studento indėlis į atliktą darbą.

Pagrindinė darbo dalis (dėstymas). Dažniausiai kursinis darbas turi du dėstymo skyrius - teorinį ir analitinį. Aukštesniųjų kursų studentų kursiniuose darbuose gali būti ir trečias – metodinis skyrius.

Teoriniame skyriuje turėtų būti:

- apžvelgta pasirinktą temą nagrinėjanti teorinė literatūra. Visiems žinomi, vadovėliniai teiginiai vengtini;
- pateiktas skirtingas atskirų autorių požiūris į aptariamąją kategoriją ar reiškinių;
- aiškiai suformuluota ir pagrįsta kursinio darbo autoriaus nuomonė nagrinėjamoju klausimu (problema).

Metodiniame skyriuje, jei toks yra, turi būti aprašyta duomenų rinkimo procedūra, pagrįstas duomenų patikimumas.

Šiame skyriuje:

- remiantis teoriniu modeliu parengiama nagrinėjamos problemos tyrimo metodika;
- jei naudojama pirminė informacija – aprašomi jos gavimo metodai ir būdai;
- jei naudojama antrinė informacija – įvertinamas jos patikimumas ir išsamumas.

Jei savarankiško metodinio skyriaus darbe nėra, metodiniai klausimai gali būti aptariami teorinėje arba analitinėje dalyje.

Analitinis skyrius yra loginė pirmųjų dalių tąsa. Jame pateikiama faktinė nagrinėjamos problemos analizė, surinktų duomenų pagrindu atliekami įvairūs skaičiavimai. Šioje dalyje turi būti atskleistas autoriaus surastas problemos sprendimo kelias, įrodytos teorinėje dalyje iškeltos hipotezės, duoti įvade suformuluotų uždavinių sprendimai.

Faktinė medžiaga analitinėje dalyje pateikiama lentelėmis, diagramomis, grafikais. I -II kurso studentai paprastai remiasi antrine informacija, t.y. klausimas analizuojamas

naudojant profesionalų surinktus (pvz.: Statistikos departamento, Darbo biržos) ar įmonės turimus duomenis.

Rašant kursinį darbą III-IV kurse, pageidautina naudotis pirmine informacija. Pirminė medžiaga gaunama anketavimo būdu, atliekant stebėjimą ir pan. Kokybiškas pirminės informacijos surinkimas ir analizė rodo didesnį studentų savarankiškumo ir profesionalumo laipsnį.

Rašant šį skyrių svarbu, kad:

- siekiant įvade užsibrėžto tikslo, būtų išlaikomas loginis teorinės ir praktinės dalies ryšys, jų integracija. Pateikiami duomenys turi iliustruoti teorinius teiginius;
- turimi duomenys būtų pateikiami teisingai statistiškai įformintose lentelėse, pateikiami ne tik absoliutūs, bet ir santykiniai dydžiai;
- reiškinių dinamikai pavaizduoti kai kurie skaičiai būtų pateikiami grafikų, diagramų pavidalu;
- lentelės ir paveikslai būtų analizuojami ir vertinami – komentuojami („lentelės duomenys/paveikslas rodo...“), nustatomos reiškinių plėtros tendencijos;
- lentelės būtų ne per didelės. Jei empiriniai duomenys netelpa viename puslapyje, jie turėtų būti perkeliama į priedus;
- kad duomenų darbe būtų ne per daug. Didelis statistinės informacijos kiekis sunkina reiškinių vertinimą, medžiagą sunku analizuoti;
- skyrius, poskyris baigtųsi glaustu gautų rezultatų vertinimu.

Išvados ir siūlymai. I-II kurso studentai darbus paprastai baigia apibendrinančiomis išvadomis, o aukštesniųjų kursų studentai privalo parašyti ne tik išvadas, bet ir teikti siūlymus.

Išvados - tai kursinio darbo struktūros elementas, apibendrinantis svarbiausius rezultatus.

Išvados turi:

- atitikti darbo turinį. Išvadose neturi būti to, apie ką nerašyta tekste;
- atsakyti, kaip realizuotas darbo įvade iškeltas tikslas ir uždaviniai, kokie gauti rezultatai;
- būti konkrečios, glaustai suformuluotos, todėl joms paprastai skiriami 2-3 puslapiai.

Jei yra siūlymų, jie:

- formuluojami kaip praktinės rekomendacijos;
- nurodoma, kokioje srityje galėtų būti pritaikyti.

Išvados ir siūlymai turėtų būtų dėstomi lakoniškomis tezėmis ir gali būti numeruojami. Šiame skyriuje neturėtų būti lentelių, paveikslų.

Literatūros ir kitų šaltinių sąrašas. Darbo pabaigoje pateikiamas literatūros ir šaltinių sąrašas (žr. 5 priedą), į kurį įtraukiami tik tie šaltiniai, kurie buvo cituojami arba minimi tekste. Labai svarbu, kad sąrašas būtų taisyklingai suredaguotas, atitiktų dokumento bibliografinio aprašo standartus. Pasaulyje laikomasi įvairių bibliografinio aprašo taisyklių. Studentams rekomenduojama laikytis Tarptautinės standartizacijos organizacijos standartų reikalavimų: ISO 690 Dokumentai. Bibliografinės nuorodos. Turinys, forma ir struktūra.

Pagrindinės literatūros ir kitų šaltinių sąrašo sudarymo rekomendacijos:

- literatūra ir kiti šaltiniai surašomi abėcėlės tvarka, dėstant leidinius pagal pirmąją autoriaus pavardę, o jeigu jo nėra - pavadinimo raidę;
- kiekvienas lotyniškais rašmenimis užrašytas šaltinis aprašomas originalo kalba. Jei naudoti šaltiniai, kurių pavadinimai užrašomi ne lotyniškais rašmenimis, jie pateikiami sąrašo pabaigoje jų originalo kalba ir pagal jų abėcėlę. Tai labiausiai taikytina dažnai darbuose naudojamiems šaltiniams kirilica;
- apraše pirmiausiai didžiosiomis raidėmis rašoma autoriaus pavardė, dedamas kablelis, po to vardas arba inicialai. Jei yra keli autoriai, jie surašomi ta tvarka, kaip atspausdinta viršelyje, tarp asmenvardžių dedant kabliataškus;
- apraše išvardintą tvarka privalomi šie elementai: pavardė, vardo inicialai, antraštė, leidimo vieta, leidykla, metai, darbo apimtis;
- jei knygos autoriaus nėra, po pavadinimo rašomas atsakingasis redaktorius;
- kursiniame darbe naudotos literatūros sąrašė turi būti nurodomi konkretūs autoriaus naudoti šaltinio puslapiai, o ne viso šaltinio apimtis. Jei citatų daug, tada sąrašė nurodomi visi leidinio puslapiai, o teksto nuorođoje – konkretus citatos puslapis;
- aprašant straipsnį, nurodoma autoriaus pavardė, inicialai, straipsnio pavadinimas. Po jo rašomas leidinio pavadinimas kitu šriftu, leidimo data, numeris, puslapiai, kuriuose skelbiamas straipsnis. Jei visą knygos puslapių skaičių žyminti raidė „p“ rašoma po skaičiaus, tai straipsnio apraše ar nurodant cituojamus knygos puslapius - prieš skaičių;
- aprašant interneto šaltinius, nurodomi: pavardė, vardo inicialai, antraštė, peržiūros data, tikslus interneto svetainės adresas.

Kiekvienu konkrečiu atveju kilus neaiškumams dėl literatūros sąrašo rekomenduojama paskaityti minėtus „Standartus“ bei Z. Atkočiūnienės, B. Grėbliauskienės ir O. Janonio „Studijų darbų metodinius nurodymus“, 2003 m. Išleistus Vilniaus universiteto leidyklos.

Priedai. Prieduose pateikiama pagalbinė medžiaga, papildanti ir praturtinanti darbą. Prieduose paprastai pateikiama:

- didelės apimties lentelės;
- išplėtinis skaičiavimas;
- anketų pavyzdžiai;
- rezultatų apdorojimo schemas;
- kita darbo rezultatus pagilinti vaizdinė medžiaga.

Priedai turi būti:

- pateikti darbo gale;
- aptarti tekste su nuoroda į priedus;
- numeruoti ta eilės tvarka, kokia jie minimi tekste;
- įvardinti (turėti pavadinimą).

Į reikalaujamą darbo apimtį priedai neįskaitomi.

Santrauka užsienio kalba - tai glaustas darbo esmės aprašymas, rašomas tik III ir IV kurso studentų. Joje turi būti glaustai išreikšta pagrindinė darbo mintis. Santrauka rašoma viena iš užsienio kalbų: anglų, vokiečių arba prancūzų – atskirame lape po išvadų ir siūlymų.

Santraukos elementai išdėstomi tokiu nuoseklumu:

- autoriaus vardas ir pavardė;

- temos pavadinimas (didžiosiomis raidėmis);
- dalykas, kurio kursinis darbas rašomas;
- darbo vadovas;
- aukštosios mokyklos pavadinimas;
- darbo apimtis – puslapių, lentelių, paveikslų skaičius;
- trumpas darbo apibūdinimas.

Santraukoje turi būti apibūdinti:

- darbo tikslas;
- keliami uždaviniai;
- tyrimo metodai, taikyti rašant darbą;
- gauti rezultatai.

Pageidautina, kad santrauka tilptų viename lape (žr. 3 priedą).

4. Darbo apipavidalinimas

Kursinis darbas turi būti parašytas taisyklinga kalba, be gramatinių klaidų ir teisingai techniškai įformintas:

- kursinis darbas spausdinamas A4 formato popieriaus lapuose;
- galutinis variantas turi būti atspausdintas kompiuteriu 12 pt šriftu, 1,5 intervalu tarp eilučių;
- lapai segami į segtuvą;
- puslapiai numeruojami apatinio laukelio dešiniajame kampe be taško ir brūkšnelių. Antraštinis lapas ir turinys nenumerojami, bet į bendrą puslapių kiekį įskaičiuojami, todėl numeruoti pradama nuo 3 puslapio;
- naujas skyrius, turinys, išvados, literatūros ir kitų šaltinių sąrašas pradedami rašyti naujame puslapyje, o poskyriai ir skyreliai – tęsiami tame pačiame. Pageidautina pavadinimus užrašyti stambesniu ir ryškesniu šriftu;
- negalima palikti pavadinimo viename puslapyje, o tekstą rašyti kitame.

Darbe esančios lentelės, paveikslai turi būti įforminti pagal šias taisykles:

- lentelės numeruojamos arba ištiesai per visą darbą (1 lentelė, 2 lentelė ir t.t.), arba (didesnės apimties darbuose) pagal atskirus skyrius. Jei, pvz., antrajame skyriuje yra trys lentelės, tai trečioji bus numeruojama 2.3 lentelė. Pirmasis skaičius reiškia skyriaus, antrasis – iliustracinės medžiagos numerį. Numeris rašomas virš lentelės antraštės, dešiniajame kampe. Lentelės pavadinimas rašomas virš lentelės lapo viduryje (žr. 4 priedą).
- darbe esantys grafikai, diagramos, schemos įvardijami darbe kaip paveikslai;
- paveikslų pavadinimai rašomi po jais. Jie irgi gali būti numeruojami arba ištiesai per visą darbą arba pagal skyrius (žr. 5 priedą);
- lentelės ar paveikslo pavadinimas turi atspindėti jų turinį;
- po kiekvieną lentelę ir paveikslą teikiamas jų šaltinis, nurodant puslapį;
- jei lentelė sudaryta darbo autoriaus, privalo būti nuoroda į tai, kokiais šaltiniais remiantis tai padaryta;
- lentelės ir paveikslai turi būti aptariamai ir analizuojami;
- nei viena darbo turinio dalis nedali baigtis lentele ar paveikslu. Po jų būtinas tekstas.

Nuorodas privalo turėti ne tik lentelės ir paveikslai, bet ir darbe cituojamos kitų autorių mintys, pateikiami skaičiai. Nuorodos tikslas - identifikuoti leidinį ar dokumentą, iš kurio pasiskolinta citata ar skaičiai, ir tikslią jų vietą. Pagal Lietuvoje galiojančius anksčiau

minėtus ISO standartus nuorodas galima užrašyti keliais būdais. Rekomenduotina pasirinkti vieną iš dviejų būdų:

- nuoroda įrašoma atitinkamo puslapio apačioje. Tokiu atveju po citatos rašomas nuorodos žymuo (kelinta nuoroda puslapyje). Puslapio apačioje po brūkšniu nurodomas cituojamasis šaltinis pagal bibliografinio aprašo taisykles, papildomai nurodant puslapį, iš kurio paimta naudojama informacija. Jei puslapyje cituojami keli šaltiniai, numeravimas tęsiamas.
- tekste po citatos ar rodiklio, kuriam reikia nuorodos, laužtiniuose skliaustuose rašomi du skaičiai, pvz., [5, p.87]. Pirmasis skaičius rodo informacijos šaltinį literatūros ir kitų šaltinių sąrašė, o antrasis - puslapį, iš kurio paimta naudojama tekste informacija. Jei yra kelios nuorodos, jos skiriamos kabliataškiais, pvz., [5, p. 87; 13, p.113].

Jei darbe naudojamos formulės, jos numeruojamos. Numeris rašomas skliaustuose dešinėje formulės pusėje.

5. Darbo gynimas

Parašytą kursinį darbą studentas pasirašo ir iki nustatytos datos įteikia vadovui. Laiku darbo nepristatęs studentas įgyja skolą, kurią gali likviduoti pagal bendrąsias taisykles. Jei vadovas leidžia, darbas ginamas.

Jei darbas yra kelių autorių, gynimo metu kiekvienas privalo individualiai pristatyti savo darbo dalį, apibrėžti pagrindinius darbe keliamus uždavinius ir sprendžiamas problemas, argumentuotai paaiškinti kursiniame darbe pateiktus teiginius. Atsakyti į užduotus klausimus iš bet kurios darbo dalies gali būti paprašytas ir tas studentas, kuris tos dalies nerašė. Tai reiškia, kad visi autoriai turi būti gerai susipažinę su kursinio darbo problematika. Jei vienas iš autorių darbo apginti negali, darbas laikomas neapgintu ir vertinamas neigiamu balu. Vertinimas priklauso nuo:

- teorinio darbo lygio;
- praktinio reikšmingumo;
- asmeninio indėlio;
- naudotos literatūros gausumo ir naujumo;
- kalbos kultūros;
- įforminimo taisyklių laikymosi;
- darbo pristatymo ir gynimo kokybės.

Darbas vertinamas pagal dešimties balų skalę.

Darbo gynime privalo dalyvauti visi kursinį rašiusieji studentai. Bent vienam iš jų nedalyvaujant, darbo ginti neleidžiama.

**VILNIAUS UNIVERSITETO
VERSLO MOKYKLA**

JONAS JONAITIS, ONA ONAITYTĖ

(Studentų VARDAI ir PAVARDĖS didžiosiomis raidėmis)

1BA6 studentai

(grupė, specialybė, kursas)

PASIŪLOS ŠOKAI IR JŲ POVEIKIS KAINOMS

(DARBO PAVADINIMAS didžiosiomis raidėmis)

_____kursinis darbas

(dalykas)

Darbo vadovas (-ė) _____
(darbo vadovo mokslinis laipsnis, mokslo
pedagoginis vardas, vardas, pavardė)

Darbo įteikimo data _____

TURINYS

IVADAS.....	3
1. SKYRIAUS PAVADINIMAS.....	5
1.1. Poskyrio pavadinimas.....	5
1.1.1. Skyrelio pavadinimas.....	5
1.1.2. Skyrelio pavadinimas.....	9
1.1.3. Skyrelio pavadinimas.....	x
1.2. Poskyrio pavadinimas.....	x
1.2.1. Skyrelio pavadinimas.....	x
1.2.2. Skyrelio pavadinimas.....	x
2. SKYRIAUS PAVADINIMAS.....	x
2.1. Poskyrio pavadinimas.....	x
2.1.1. Skyrelio pavadinimas.....	x
2.1.2. Skyrelio pavadinimas.....	x
2.2. Poskyrio pavadinimas.....	x
IŠVADOS (IR SIŪLYMAI).....	x
SANTRAUKA.....	x
LITERATŪRA IR KITI ŠALTINIAI.....	x
PRIEDAI.....	x

**VILNIAUS UNIVERSITETO
VERSLO MOKYKLA**

SANTRAUKA (rengiama užsienio kalba)

TARPTAUTINIO VERSLO PROGRAMA

STUDENTAS (VARDAS PAVARDĖ)

BAKALAURO KURSINIO DARBO PAVADINIMAS

Darbo vadovas - mokslinio vardo ir laipsnio trumpinys, vardas, pavardė

Darbas parengtas – 20 __m. Vilniuje

Darbo apimtis - __puslapių

Lentelių skaičius darbe - _____vnt.

Paveikslų skaičius darbe - _____vnt.

Trumpas darbo apibūdinimas:

darbo tikslas ir uždaviniai

...

darbe taikyti metodai

...

atlikti tyrimai ir gauti rezultatai

...

pagrindinės išvados

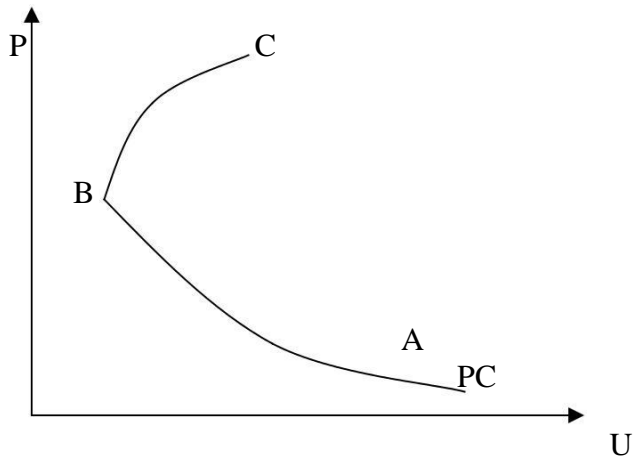
1 lentelė. Realiojo bendrojo vidaus produkto augimas ir infliacija atskiruose pasaulio regionuose

(pokytis per metus, procentais)

	2005	2006	2007	2008*
Realiojo BVP augimas				
Visas pasaulis	4,4	5,0	4,9	4,1
Euro zona	1,5	2,8	2,2	1,8
JAV	3,1	2,9	2,2	1,5
Japonija	1,9	2,4	1,9	1,5
Kylančiosios ekonomikos Azijos valstybės	9,0	9,6	9,6	8,6
Infliacija (vidutinis metinis vartotojų kainų indekso pokytis)				
Euro zona	2,2	2,2	2,1	2,6
JAV	3,4	3,2	2,9	2,3
Japonija	-0,3	0,3	0,0	0,5
Kylančiosios ekonomikos Azijos valstybės	3,5	3,7	4,9	4,2

*Prognozės

Šaltiniai: Tarptautinis valiutos fondas, Eurostatas ir Lietuvos bankas. Cituojama pagal: Pranešimas apie Lietuvos banko pagrindinio tikslo įgyvendinimą, funkcijų vykdymą ir bankų sistemos būklę Lietuvos Respublikos Seimui. 2008 m. kovo mėn., p.7.

1 pav. Šiuolaikinė trumpojo laikotarpio Filipso kreivė

Šaltinis: Makroekonomika. Sudarė: Skominas, V. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2006, p. 178

5 priedas. Literatūros ir kitų šaltinių aprašų pavyzdžiai

1) Vieno - trijų autorių knyga

BURDA, M.; WYPLOSZ, CH. Macroeconomics. Oxford University Press, 2002, 544 p.

GYLYS, P. Ekonomika, antiekonomika ir globalizacija. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2008, 443 p.

MAYER, T.; DUESENBERY, J.; ALIBER, R. Pinigai, bankai ir ekonomika. Vilnius: Alma littera, 1995, 639 p.

VARIAN, H.L. Intermediate Microeconomics: A modern Approach. W.W. Norton and Company, 1996. 650 p.

2) Daugiau negu trijų autorių knyga (Nurodomi tik trys pirmieji autoriai, toliau rašoma et al.)

PRANULIS, V.; PAJUODIS, A.; URBONAVIČIUS, S.; et al. Marketingas. Vilnius: The Baltic Press, 2000, 469 p.

3) Kolektyvinis darbas, kai autoriai antraštiniame lape nenurodyti

Makroekonomika. Sudarė Skominas, V. Vilnius: Vilniaus Universitetas, 2006, 279 p.

Makroekonomika. Moksliniai redaktoriai: Snieška, V.; Čiburienė, J. Kaunas: Technologija, 2003, 635 p.

Lietuvos statistikos metraštis = Lithuania's statistics yearbook: 2001. Vilnius: Metodinis leidybinis centras, 2002. 317 p.

Pagrindiniai reklamos teisiniai aktai. Teisės aktų, paskelbtų iki 2001 m. sausio 31 d. rinkinys. Vilnius: Teisės informacija. 129 p.

4) Straipsniai knygose ir žurnaluose

KUODIS, R. Dėl narystės ekonominėje ir pinigų sąjungoje siekiančių šalių valiutos kurso pasirinkimo strategijų. Pinigų studijos, 2003, Nr. 1, p. 5-22.

Finansų rinka. Lietuvos mikroekonomikos apžvalga. Vilniaus bankas, 2003, Nr.2, p.28-41

5) Straipsniai ir kiti šaltiniai internete ir kitose elektroninėse laikmenose

Čičinskas, J. Ūkio raida žada būti kitokia. [žiūrėta 2008 m. spalio 21 d.]. Prieiga per internetą <www.tspmi.vu.lt/lt/info/nuomones?id=301>.

Šakalys, A. Transporto sektoriaus modernizavimas integruojantis į ES, Lietuvos ekonomikos apžvalga 2003, Nr1 [CD-ROM]. Vilnius: Statistikos departamentas, Ūkio ministerija, 2003.

Vertybinių popierių komisija. Įvairios investavimo priemonės ir jų rizika. [žiūrėta 2008 m. sausio 11 d.]. Prieiga per internetą:
<<http://www.vpk.lt/svietimas/index.php?fuseactio=products.view&mid=14&cid=135&id=38>> .

6) Viešai neskelbti informacijos šaltiniai (prilyginami rankraščiams).

2007-2008 metų veiklos rezultatai. X įmonės Y skyrius, byla Nr.5. Vilnius: Įmonė X.

KALEDYTÖ, J. Globalizacijos finansų rinkose procesai ir jų padariniai Lietuvai: magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas, Tarptautinio verslo mokykla. 2007, 48 p.